

levere varen indebærer i tre forskellige tilfælde, nemlig dels ved forsendelseskøb (litra a), dels ved køb af varer som er mere eller mindre individuelt bestemt, og som formodes at befinde sig på et bestemt sted (litra b), dels i alle andre tilfælde (litra c). De tidsmæssige krav, som sælger skal iagttage i forbindelse med leveringen, behandles i artikel 33.

Spørgsmålet om levering har efter konventionen ikke nogen umiddelbar eller begrebsmæssig sammenhæng med spørgsmålet om, hvem der bærer risikoen for varens ødelæggelse og spørgsmålet om risikoen overgang fra sælgeren til køber. Som regel vil risikoen overgang dog falde sammen med leveringen. Risikoen overgang behandles i et særskilt kapitel (artiklerne 66–70).

Forudsætningen for, at bestemmelserne i konventionen om stedet for leveringen finder anvendelse, er, at sælgeren ikke har pligt til at levere varen på noget andet nærmere angivet sted. Har parterne selv aftalt, hvor og hvorledes leveringen skal ske, vil en sådan aftale også i dette tilfælde gå forud for konventionens regler, jf. artikel 6. Indledningen til artiklen skal her alene ses som en påmindelse herom.

Litra a angår de tilfælde, hvor købet indebærer, at varen skal transporteres. Sælgerens pligt til at levere varen indebærer i så fald, at han skal levere varen til den første transportør med henblik på transport til køber. At købet forudsætter, at varen skal transporteres, kan fremgå allerede af, at transportspørgsmålet er reguleret i aftalen. Det kan imidlertid også fremgå af afstanden mellem parterne og deres aktuelle forretningssteder. I mange tilfælde, hvor købet forudsætter, at varen skal transporteres, fremgår det gennem en henvisning til en transportklausul, hvordan og på hvilket sted varen skal leveres. I sådanne tilfælde har sælgeren ikke opfyldt sin leveringspligt ved at overgive varen til den første transportør, men først når han har foretaget det, som påhviler ham efter den pågældende klausul. Der kan f.eks. være tale om en FOB-klausul, hvorefter varen skal anses for leveret, når den er kommet inden for skibssiden. Hvis aftalen hverken udtrykkeligt eller gennem henvisning til en transportklausul angiver, hvor varen skal leveres, gælder det, at sælgeren skal levere varen ved at overgive den til den første transportør med henblik på videreforsendelse til køber. Hvis varen i et sådant tilfælde skal transporteres via jernbane eller lastbil til en havn med henblik på videreforsendelse med skib, har sælger opfyldt sin pligt til at levere varen, når den er overgivet til jernbanen eller firmaet, der står for transporten med lastbil.

Det er ikke helt klart, hvordan man skal bedømme varens levering til en transportør, som kun har påtaget sig lokaltransport, f.eks. fra sælgerens forret-

ningssted til en jernbanestation eller lastbilsterminal på samme plads. Da konventionen ikke indeholder krav om, at transportøren skal have påtaget sig at transportere varen fra pladsen, må man regne med, at varen er leveret allerede, når den overgives med henblik på lokaltransporten.

Litra b angår visse køb, hvor varen er af en mere bestemt eller individuel beskaffenhed. Bestemmelsen angår f.eks. køb af en bestemt vare, f.eks. et kunstværk eller en ridehest. Den angår endvidere køb af en vare, der ikke er bestemt (individualiseret), men som skal udtages af et bestemt parti f.eks. en vis mængde korn fra en bestemt silo. Bestemmelsen omfatter også køb af varer, som ikke eksisterer ved aftaleindgåelsen, men som skal tilvirkes eller fremstilles.

Hvis der er tale om en vare af den nævnte slags, og parterne desuden ved aftaleindgåelsen vidste, at varen befandt sig – eller skulle tilvirkes eller fremstilles – på et bestemt sted, indebærer sælgerens pligt til at levere varen, at han skal stille varen til rådighed for køber på dette sted. Stedet for leveringen er med andre ord *det sted, hvor varen, efter hvad begge parter kender til, befandt sig eller skulle produceres*. At sælgeren skal stille varen til køberens rådighed på det omtalte sted indebærer, at det er køber, som skal hente varen, og at sælgeren blot skal sørge for, at den holdes klar til afhentning. *Litra b* skal ikke anvendes, hvis købet falder ind under *litra a*. Hvis købet indbefatter transport af varen, og andet ikke følger af aftalen, påhviler det således sælgeren at overgive varen til den første transportør med henblik på videre transport til køber, også selv om der f.eks. er tale om køb af en bestemt brugt maskine, som efter hvad begge var vidende om ved aftalens indgåelse befandt sig på et bestemt sted.

Køb af en vare, der allerede er under transport, falder formelt ind under *litra b* og ikke *litra a*. Har en køber således videresolgt en olielast, medens den er under transport, skal denne som sælger drage omsorg for, at olielasten stilles til rådighed for køber, medens den er under vejs.

Litra c angår spørgsmålet om, hvad sælgerens leveringsforpligtelse indebærer i *andre tilfælde* end de, der er beskrevet under *litra a* og *b*, og i de tilfælde hvor der er truffet særlig aftale om, hvad sælgeren skal iagttage vedrørende leveringsmåden og leveringsstedet, uden at der herved er truffet aftale om et bestemt leveringssted. I sådanne tilfælde skal sælgeren stille varen til køberens rådighed på det sted, hvor sælgeren ved aftalens indgåelse havde sit forretningssted.

Som allerede anført under bemærkningerne til artikel 1, indeholder konventionen ikke nogen definition af begrebet forretningssted. I de tilfælde, hvor